

TEKST 131: Uddrag af Det nye Testamente

Ifølge Det nye Testamente forbød Jesus brugen af vold for at fremme sin sag (Lukas 22,35-54; Johannes 18,7-11; Mattæus 26,47-56). Kun to passager i Det Nye Testamente kan muligvis tolkes som støtte til krigsførelse. Men i den ene passage (Lukas 19,11-27) fortæller Jesus en lignelse om en konge, der udmåler en straf, og i den anden (Mattæus 10,32-39) bruges ordet 'sværd' metaforisk, om de trængsler og forfølgelser, der efter Jesu død venter de kristne. I begge passager taler Jesus altså i en form for billedsprog, og hverken de første kristne – eller de senere korsfarere – forstod disse passager som en opfordring til krig. Ydmyghed, næstekærlighed og at vende den anden kind til var det, de første kristne læste i Jesu lære. Desuden havde Jesus i sin lære skelnet mellem sin religiøse mission og verdslig politik (se f.eks. Mattæus 22,15-22 og Johannes 18,33-38). Herunder er ovennævnte samt andre udsagn fra Det nye Testamente samlet. De nytestamentlige evangelier er forfattet i perioden ca. 70-ca. 95 e.Kr. – og Paulus' breve noget før i perioden ca. 49-64 e.Kr. Det nye Testamente blev samlet omkring år 200 og gjort til kanon omkring år 400.

15

[Ifølge Mattæus-evangeliet talte Jesus i den såkaldte 'Bjergprædiken' til sine disciple og en større tilhørerskare og sagde bl.a.:]

20 *Mattæus-evangeliet, kapitel 5:*

38. I har hørt, at der er sagt: "Øje for øje og tand for tand." 39. Men jeg siger jer, at I ikke må sætte jer til modværge mod den, der vil jer noget ondt. Men slår nogen dig på din højre kind, så vend også den anden til. [...] 43. I har hørt, at der er sagt: "Du skal elske din næste og hade din fjende." 44. Men jeg siger jer: Elsk jeres fjender og bed for dem, der forfølger jer, 45. for at I må være jeres himmelske faders børn; for han lader sin sol stå op over onde og gode og lader det regne over retfærdige og uretfærdige.

25

[Jesus opfordrede ifølge Mattæus-evangeliet sine disciple til at være udholdende og trofaste under de kommende forfølgelser af kristne, som blev beskrevet således:]

30

Mattæus-evangeliet, kapitel 10:

32. Enhver, som kendes ved mig over for mennesker, vil jeg også kendes ved over for min fader, som er i himlene. 33. Men den, der fornægter mig over for mennesker, vil jeg også fornægte over for min fader, som er i himlene. 34. Tro ikke, at jeg er kommet for at bringe fred på jorden. Jeg er ikke kommet for at bringe fred, men sværd.¹ 35. Jeg er kommet for at sætte splid mellem en mand og hans far, en datter og hendes mor, en svigerdatter og hendes svigermor, 36. og en mand får sine husfolk til fjender. 37. Den, der elsker far eller mor mere end mig, er mig ikke værd, og den, der elsker søn eller datter mere end mig, er mig ikke værd. 38. Og den, der ikke tager sit kors op og følger mig, er mig ikke værd. 39. Den, der har reddet sit liv, skal miste det, og den, der har mistet sit liv på grund af mig, skal redde det. 40. Den, der tager imod jer, tager imod mig, og den, der tager imod mig, tager imod ham, som har udsendt mig.²

35

40

¹ At 'sværd' her betyder 'splid' ses af det følgende vers, samt af den parallelle passage i Lukas-evangeliet (12,51-53), hvor 'sværd' ikke nævnes, men kun 'splid': "Mener I, at jeg er kommet for at bringe fred på jorden? Nej, siger jeg, ikke fred, men splid. Fra nu af vil fem i samme hus være i splid, tre mod to og to mod tre, far i splid med søn, og søn med far, mor med datter, og datter med mor, svigermor med sin svigerdatter, og svigerdatter med sin svigermor."

² Passagen advarer altså om de kommende forfølgelser, som kristne vil blive udsat pga. deres tro – samt den splid og det angiveri, der vil splitte selv familier. Se ligeledes Markus-evangeliet (13,12-13): "En bror skal udlevere sin bror til døden, og en far sit barn, og børn skal rejse sig imod forældre og få dem dømt til døden. Og I skal hades af alle på grund af mit navn. Men den, der holder ud til enden, skal frelses." 'Sværd' hentyder altså ikke til et sværd, som kristne skal anvende, men det sværd, der vil blive anvendt mod de kristne i fremtiden.

[Ifølge Mattæus-evangeliet forklarede Jesus i 'Lignelsen om ukrudtet i hveden' sine disciple, hvordan de skulle forholde sig til de ikke-troende:]

Mattæus-evangeliet, kapitel 13:

- 5 24. Han fortalte dem en anden lignelse:³ "Himmeriget ligner en mand, der såede god sæd i sin mark. 25. Mens folkene sov, kom hans fjende og såede ukrudt i hveden og gik sin vej. 26. Da kornet skød op og satte kerne, kom også ukrudtet frem. 27. Husbondens folk kom så og spurgte: 'Herre, såede du ikke god sæd i din mark? Hvor kommer da ukrudtet fra?' 28. Han svarede: 'Det har en fjende gjort.' Folkene spørger ham så: 'Vil du have, at vi skal gå ud og luge det væk?'
10 29. Han svarer dem: 'Nej, for når I luger ukrudtet væk, kommer I til at rykke hveden op sammen med det. 30. Lad blot begge dele gro side om side indtil høsten. Ved høsttid vil jeg så sige til høstfolkene: Tag først ukrudtet fra og bind det i knipper, så det kan brændes, men saml hveden i min lade.'"

15

[I en stridssamtale med farisæerne og herodianerne opsummerede Jesus ifølge Mattæus-evangeliet forholdet mellem religion og politik således:]

Mattæus-evangeliet, kapitel 22:

- 20 15. Da gik farisæerne⁴ hen og traf beslutning om at fange ham i ord. 16. De sender så deres disciple til ham sammen med herodianerne⁵ og siger: "Mester! vi ved, at du er sanddru og lærer sandfærdigt om Guds vej uden at ænse andres dom, thi du kender ikke til personsanseelse. 17. Sig os derfor: Hvad synes du? Har man lov til at give kejseren skat eller ej?" 18. Men da Jesus mærkede deres ondskab, sagde han: "I hyklere, hvorfor stiller I fælde for mig? 19. Vis mig skattens mønt!" De rakte ham en denar. 20. Han siger til dem: "Hvis er det billede og den indskrift?" 21. De svarede ham: "Kejserens".⁶ Da siger han til dem: "Så giv kejseren, hvad kejserens er, og Gud, hvad Guds er!" 22. Da de hørte det, undrede de sig, og de forlod ham og gik bort.

30

[Ifølge Lukas-evangeliet forklarer Jesus i 'Lignelsen om de betroede pund' sine disciple om dommedag og om Gud, der holder mennesket ansvarligt:]

Lukas-evangeliet, kapitel 19:

- 35 11. Mens de hørte på ham, fortalte han dem også en lignelse,⁷ fordi han var nær ved Jerusalem, og fordi de mente, at Guds rige straks ville komme til syne. 12. Han sagde: "En mand af fornem slægt rejste til et land langt borte for at blive anerkendt⁸ som konge og derpå [ville han] vende tilbage. 13. Han kaldte ti af sine tjenere til sig, gav dem ti pund [denarer] og sagde: 'Arbejd med dem, indtil jeg kommer tilbage.' 14. Men hans landsmænd hadede ham, og de lod udsendinge rejse efter ham⁹ for at sige: 'Vi vil ikke have den mand til konge over os.' 15. Da han så [allige-

³ Lignelse (eller parabel): En kort symbolsk eller billedlig fortælling, der ved hjælp af allegorier og metaforer skal anskueliggøre en bestemt lære. Jesus benytter sig i Det nye Testamente ofte af denne fortællingsform, idet han henter eksempler fra f.eks. velkendte dagligdagsscener for at forklare Guds kærlighed, Guds kommende rige (Himmeriget), Dommedag osv.

⁴ *Farisæerne*: Jødisk gruppering, der i modsætning til Jesus lagde vægt på streng overholdelse af Moseloven (Torah). Jesu religiøse hovedmodstandere.

⁵ *Herodianerne*: Jødisk gruppering, der accepterede det romerske styre, men støttede den jødiske konge, Herodes, og hans slægt, som lyd konger.

⁶ Dvs. den romerske kejser.

⁷ Se note 3

⁸ Eller: "kronet"

⁹ Eller: "de sendte en delegation af sted til det andet land."

vel] vendte tilbage efter at være blevet anerkendt som konge, lod han de tjenere, som han havde givet pengene, kalde til sig for at få at vide, hvad de havde tjent.¹⁰ 16. Den første kom frem og sagde: 'Herre, dit pund har indbragt ti pund til.' 17. Da sagde han: 'Godt, du gode tjener, du har været tro i det små, derfor skal du have myndighed over ti byer.' 18. Den anden kom og sagde: 5 'Herre, dit pund har givet fem pund.' 19. Og til ham sagde han: 'Du skal have fem byer under dig.' 20. Så kom den næste og sagde: 'Herre, her er dit pund; jeg har haft det liggende i et tørklæde. 21. Jeg var nemlig bange for dig, fordi du er en streng mand, som tager ud, hvad du ikke har sat ind, og høster, hvad du ikke har sået.' 22. Til ham sagde han: 'Efter dine egne ord vil jeg 10 dømmes dig, du dårlige tjener! Du vidste, at jeg er en streng mand, som tager ud, hvad jeg ikke har sat ind, og høster, hvad jeg ikke har sået. 23. Hvorfor anbragte du da ikke mine penge i en bank? Så kunne jeg have fået dem igen med rente, når jeg kom tilbage.' 24. Og til sine folk sagde han: 'Tag pundet fra ham og giv det til ham med de ti.' 25. – De sagde til ham: 'Herre, han har jo ti pund.' – 26. 'Jeg siger jer: Enhver, som har, til ham skal der gives, men den, der ikke har, fra ham skal selv det tages, som han har. 27. Men mine fjender dér, som ikke vil have mig til konge, 15 før dem herhen og hug dem ned for mine øjne.'¹¹ 28. Efter at have sagt det gik han videre på sin vej op mod Jerusalem.

[Ifølge Lukas-evangeliet forberedte Jesus umiddelbart før sin arrestation sine disciple på, at dette 20 skete som en del opfyldelsen af en profeti. Arrestationen skete ifølge evangelierne på ordre fra de jødiske religiøse myndigheder og fandt sted i Getsemene have i Jerusalem. Lukas-evangeliet beskriver timerne op til og under arrestationen, hvor det kom til tumult mellem Jesu disciple og myndighederne, således:]

25 35. Så sagde han til dem [disciplene]: "Dengang jeg udsendte jer uden pung og taske og sko, manglede I da noget?" – "Nej, ingenting," svarede de. 36. Da sagde han til dem: "Men nu skal den, der har en pung, tage den med, og ligeså tasken; og den, der ikke har et sværd, skal sælge sin kappe og købe sig et. 37. For jeg siger jer: På mig skal det skriftord opfyldes: 'Og han blev regnet blandt lovbyggere.'¹² Og nu er jeg ved målet for det, der skal ske mig." 38. Da sagde de: 30 "Herre, se, her er to sværd." Han svarede: "Det er nok."¹³ 39. Så brød han op og gik, som han plejede, ud til Oliebjerget, og disciplene fulgte med. [...]

[I Getsemene have advarer Jesus disciplene om dommedag.] 47. Endnu mens han talte, kom der en skare; og han, som hed Judas, en af de tolv, gik foran, og han gik helt hen til Jesus for at kysse ham. 48. Jesus sagde til ham: "Judas, forråder du Menneskesønnen med et kys?" 49. De, som var 35 sammen med Jesus, så, hvad der ville ske, og spurgte: "Herre, skal vi gribe til sværd?" 50. En af dem slog efter ypperstepræstens tjener og huggede højre øre af ham. 51. Jesus sagde: "Lad det være nok!"¹⁴ Og han rørte ved mandens øre og helbredte ham. 52. Så tog Jesus til orde og sagde til ypperstepræsterne og anførerne for tempelvagten og de ældste, som var kommet ud mod ham: "I er rykket ud med sværd og knipler, som om jeg var en røver. 53. Dag efter dag har jeg

¹⁰ Eller: "hvad de havde fået ud af dem."

¹¹ Denne lignelse – samt den parallelle lignelse i Mattæus-evangeliet (25,14-30: 'Lignelsen om de betroede talenter') omhandler de troendes ansvar. Det, de troende har fået betroet (dvs. deres tro, Jesu lære, det gode budskab (Evangeliet), ordet osv.) skal anvendes (udbredes), mens Jesus efter sin død er i Himmelen. Ved Jesu genkomst (dommedag) holdes der dom. De troende, der ikke levede op til deres ansvar, og de ikke-troende, der afviste Jesus som frelseren, er fortabte og dømt af Gud.

¹² Der hentydes til profeten Esajas, der siger (53,12): "han hengav sit liv til døden og blev regnet blandt lovbyggere." Sværdene skal altså sikre, at profetien går i opfyldelse og at Jesus bliver regnet som en lovbygger, forbryder eller røver. Profetiens opfyldelse understreges ligeledes i vers 52. Se ligeledes 23,32 og 23,39

¹³ Eller: "Så har I ikke brug for flere." De to sværd er nok til, at profetien kan gå opfyldelse – og Jesus standser brugen af dem (vers 51).

¹⁴ Eller: "Hold op"

været sammen med jer på tempelpladsen, uden at I løftede en hånd imod mig; men dette er jeres time, og mørket har magten." 54. De anholdt ham og førte ham bort, hen til ypperstepræstens hus.

5

[*Sammenstødet i Getsemene* have beskrives i *Mattæus-evangeliet* således:]

Mattæus-evangeliet, kapitel 26:

51. Og se, en af dem, der var sammen med Jesus, greb efter sit sværd, drog det og slog efter ypperstepræstens tjener og huggede øret af ham, 52. Da siger Jesus til ham: "Stik dit sværd i skeden igen; thi alle, som griber til sværd, skal falde for sværd. 53. Eller mener du, at jeg ikke kan bede min Fader, så han med det samme sender mig mere end tolv legioner engle? 54. Men hvordan skulle så de skriftord¹⁵ gå i opfyldelse, der siger, at således skal det ske?"

15

[*Samme episode* beskrives i *Johannes-evangeliet* således:]

Johannes-evangeliet, kapitel 18:

10. Men Simon Peter trak et sværd, som han havde med, og slog efter ypperstepræstens tjener og huggede højre øre af ham; tjeneren hed Malkus. 11. Jesus sagde til Peter: "Stik sværdet i skeden! Skulle jeg ikke drikke det bæger, Faderen har givet mig?" 12. Vagtstyrken og officeren og jødernes tempelvagter anholdt nu Jesus og bandt ham.

25

[*Jesus forhøres efterfølgende ikke kun af de jødiske myndigheder, men videresendes også til den romerske guvernør, Pontius Pilatus. Johannes-evangeliet beskriver en del af forhøret således:*]

Johannes-evangeliet, kapitel 18:

33. Pilatus gik nu igen ind i borgen, kaldte Jesus for sig og sagde til ham: "Er du jødernes konge?" 34. Jesus svarede: "Spørger du sådan af dig selv, eller har andre sagt dig det om mig?" 35. Pilatus svarede: "Er jeg måske en jøde? dit folk og ypperstepræsterne har overgivet dig til mig; hvad har du gjort?" 36. Jesus svarede: "Mit rige er ikke af denne verden. Havde mit rige været af denne verden, så havde mine tjenere kæmpet for, at jeg ikke skulle overgives til jøderne; men nu er mit rige ikke af denne verden." 37. Da sagde Pilatus til ham: "Så er du altså dog en konge?" Jesus svarede: "Du har ret, jeg er en konge. Dertil er jeg født, og dertil er jeg kommen til verden, at jeg skal vidne om sandheden. Enhver, som er af sandheden, hører min røst." 38. Pilatus siger til ham: "Hvad er sandhed?"

40

[*Efter Jesu død og opstandelse viser han sig atter for sine disciple inden han farer til himmels. Ifølge Mattæus-evangeliet befaler Jesus sine disciple bl.a. følgende:*]

Mattæus-evangeliet, kapitel 28:

18. Da trådte Jesus frem, talte til dem og sagde: "Mig er givet al magt i himmelen og på jorden. 19. Gå derfor hen og gør alle folkeslagene til mine disciple, idet I døber dem i Faderens og Sønnens og Helligåndens navn, 20. og idet I lærer dem at holde alt det, som jeg har befalet jer. Og se, jeg er med jer alle dage indtil verdens ende."¹⁶

¹⁵ Der hentydes her til de gamle profeters udsagn om Messias, som de kristne tolkede som en forudsigelse af Jesu død og opstandelse.

¹⁶ Eller: "så længe verden er."

[Om de udfordringer og den kamp, der ventede de kristne gav apostlen Paulus bl.a. følgende for-
maninger:]

Andet brev til korintherne, kapitel 10:

5 3. Om vi end færdes i verden, fører vi dog ikke strid på verdslig vis. 4. Vore stridsvåben er nem-
lig ikke verdslige, men mægtige for Gud, så de kan nedbryde fæstningsværker. Med dem ned-
bryder vi tankebygninger 5. og alt hovmod, der rejser sig imod erkendelsen af Gud, og tager
enhver mennesketanke til fange ind under lydighed mod Kristus.

10 *Efeserbrevet, kapitel 6:*

10. I øvrigt, vær stærke i Herren og i hans mægtige styrke. 10. Ifør jer Guds fulde rustning, så I
kan holde stand mod Djævelens snigløb. 12. Thi for os står kampen ikke mod kød og blod, men
mod myndigheder og magter, mod verdensherskerne i dette mørke, mod ondskabens ånde-
magter i himmelrummet. 13. Tag derfor Guds fulde rustning på, for at I kan stå imod på den
15 onde dag, overvinde alt og bestå. 14. Så stå da fast, spænd sandhed som bælte om lænden, og
ifør jer retfærdighed som brynje, 15. og tag som sko på fødderne villighed til at gå med fredens
evangelium. 16. Overalt skal I løfte troens skjold, hvormed I kan slukke alle den ondes bræn-
dende pile. 17. Grib frelsens hjelm og Åndens sværd, som er Guds ord. 18. Under stadig bøn og
20 anråbelse skal I altid bede i Ånden og holde jer vågne til det og altid være udholdende i forbøn
for alle de hellige 19. – også for mig, om at jeg, når jeg åbner min mund, må få ord til frimodigt
at gøre evangeliets hemmelighed kendt, 20. det som jeg i lænker er sendebud for. Bed om, at
jeg ved evangeliet må få frimodighed til at tale, som jeg skal.

25 J. M. Rosenløv & M. Pihl: *Korstogene – Islams ekspansion og kristen modoffensiv* (2014)

Det nye Testamente. Her efter de kgl. autoriserede danske bibeloversættelser af 1948/1992 © Det Dan-
ske Bibelselskab. Alternative oversættelser citeres i noterne efter *Den nye aftale – Det nye testamente på
nudansk*, udgivet af Bibelselskabet i 2007.